

Plecind de la tema binecunoscută a piesei schumanniene *Visare, Variațiuni* de Roman Vlad, intitulată *Sognando il sogno*, în primă audiție, au creat un univers special, învecinat cu trăirile subconștientului ce prefacă amintirea motivului principal într-un nucleu supus deformărilor atonale, procesului de destrămare, prin procedee repetitive și prin reducerea progresivă a întregii teme la un singur interval-lemnă, cvarta perfectă.

3 *Piese* din ciclul „Scarlattiana” și 5 *Piese* din ciclul „Jocuri pianistice” (Moduri asimetrice în octave, Second-clock, Pol-Antipol, Gesang — Hommage à Brahms, Alla Prokofiev), prime audiții, de compozitorul clujean Ede Terényi, s-au înscris în spiritul divertismentului, al inventivității exteriorizate în pasaje de virtuozitate (apropiate, ca scriitură, în cazul primelor piese — ornamente, note repetate, arpeggii, desene melodice — de sclipitoarele sonate scarlattiene, dar proiectate pe axa verticală a armoniilor renescentiste) sau, în cazul celor 5 *Piese*, în plastica redare a unei idei sau stil muzical.

Phonologos III de Sorin Lerescu se situează pe linia ultimelor lucrări ale tinărului compozitor, construite după principiul acumulărilor progresive, al transformărilor lente, creații ancorate în sistemul inтонаțional modal. Gîndită inițial pentru orgă, partitura cuprinde numeroase planuri ce se interferează într-un joc al mai multor voci de coloratură gravă.

Inscripția folclorică, materializată într-o tematică vioale, ritmuri pregnante, polimetrie, a caracterizat energic și concisul *Rondo* de Romeo Ghircoiașiu, urmat în program de *Diptic* („Ecouri de jazz”) de Paul Rogojină (o altă primă audiție). Pornit din registrul supraacut al pianului (în prima din piesele dipticului — *Înălțimi*) alternanța de factură improvizatorică a structurilor bazate pe clustere, pe cele repetate obsesiv și înveșmîntate în formule ritmice pregnante, continuă — răsturnat, în registrul grav, în piesa a doua, sugestiv intitulată *Adîncuri* — procesul de filtrare a muzicii de jazz reduce la „cite” melodico-ritmice caracteristice. Atmosfera, mai ales în finalul *Adîncurilor*, împrumută din spiritul incitant al genului de referință.

Moment de greutate al recitalului, *Tripticul* compozitorului Sigismund Toduță s-a profilat, asemenea întregii creații a maestrului clujean, într-o solidă construcție muzicală, cu putere de sinteză. Întrepătrunderea filonului bizantin (prezent în inspirata melodică a *Tripticului*) cu forme de barocă amintire și exprimarea lor în limbajul muzical modern alcătuiesc fondul unei lucrări de maximă concentrare a expresiei, alcătuită din *Preludiu*, de factura unui recitativ cu fior tragic, *Coral*, bazat pe o temă bizantină de mare susținere interioară, concentrînd întreaga esență a ciclului și *Toccata*, amplă, construită în succesive ascensiuni spre culminația finală.

Pianista Ilinca Dumitrescu a încheiat recitalul cu un capitol inedit, cu iz exotic, de proveniență impresionistă în cazul celor două miniaturi de Cyril Scott (*Dans exotic și Țara lotusului*) și extrem orientală în *Sonatina op. 13* a compozitorului japonez Hisatada Osaka. Această din urmă lucrare oglindește efortul componistic de implantare a fondului melodic de sorginte niponă într-un tipar formal de proveniență europeană, efort rămas încă la stadiul de alipire și nu de asimilare a două moșteniri culturale distincte.

Clădit din maxima concentrare și deosebita înțelegere a unui interpret cu puternică personalitate artistică, recitalul pianistei Ilinca Dumitrescu, prefațat de cuvîntul compozitorului Doru Popovici, a constituit un aport esențial și necesar pentru înțelegerea fenomenului muzical contemporan.

Antigona ALEXANDRU

Corul Filarmonicilor „George Enescu”

Afișul concertului susținut vineri 17 iulie în sala mare a Ateneului de corul Filarmonicii „George Enescu” dirijat de Nicolae Bica promitea un eveniment al vîștei muzicale, căci anunța un program de creații românești — pagini ale citorva dintre autorii de referință ai genului, reprezentînd maturitatea compoziției noastre corale actuale.

Există o anumită strategie a alcătuirii unui astfel de program, diversitatea expresivă conferindu-i consistență și pregnanță. Optînd însă pentru lucrări destul de apropiate ca factură, concepția dirijorală a învăluit fiecare dintre opusuri într-o ambianță statică, estompîndu-le astfel individualitatea în tonuri austere. S-a remarcat mai degrabă lucrul sonorității lor în sine, al momentelor armonice — în acest sens relevîndu-se importanța acordată registrului grav, al bașilor, ceea ce a conturat o tentă de prestanță sobră imaginilor muzicale — și mai puțin o conducere tensională a dramaturgiilor componistice. Tot în sfera elaborării sonorităților ar trebui menționat că, dintre cele patru partide ale ansamblului, cea a altistelor s-a detașat prin robustețea și rotunjimea timbrală.

Vibrația de autentic patriotism a mesajului înălțător dăltuit în amplul poem coral *La ivit de zori* de Irina Odăgescu-Țuțuianu, sau în lucrarea cu tentă imnică *Pămînt de dor, România* de Radu Paladi, s-a degajat din coloritul aparte, elegant arcuit al armonizării modale. Un relief expresiv destul de apropiat — cu unele nuanțe de rigiditate statuară — a caracterizat și tablourile de un lirism contemplativ al evocărilor naturii și sensibilității proprii spiritualității românești, văzute prin prisma spațiilor de largă întindere zugrăvite de Liviu Comes în piesa *Septemurie*, sau a coloritului vag impresionist al pastelului *Iarna* de Mircea Neagu. Am întrezărit din versiunea *Scurtei suite* de Alexandru Pașcanu potențialul de energie și vervă, de strălucitor pitoresc, de proșpețime și pregnanță creionat prin rafinata trimitere la tezaurul moștenirii folclorice, dar patina acestei obiectivități interpretative ce s-a așternut asupra întregului program a netezit și aici forța contrastelor și dinamismul desfășurării muzicale. Mai multă spontaneitate, căldură și implicare afectivă ar fi condus poate la o mai accentuată putere de convingere, la un plus de vigoare a tălmăcirii trăirii artistice.

Anca Ioana ANDRIESCU

Concert — eveniment

Poate acest titlu ar părea pretențios celor care ar afla că el se referă la concertul (unul din destul de numeroasele în acest an) claselor de compoziție, ce a avut loc miercuri 3 iunie a.c., în sala Enescu a Conservatorului bucureștean. Totuși autorul acestor rînduri își susține ideea exprimată în titlul amintit plecînd de la puternica impresie pe care i-a produs-o audierea *Cvartetului de coarde* de Dan Dediu (anul II clasa conf. univ. Ștefan Niculescu). Despre Dan Dediu s-a scris deja, este deja considerat o mare promisiune a compoziției românești. Lucrarea pe care am ascultat-o în acest concert depășește însă stadiul de compoziție de școală „cu perspective” intrînd în rîndul opusurilor de certă valoare, mai mult chiar, este investită cu un procentaj indubitabil de originalitate. Cu toții așteptăm (și mai și încercăm „în timpul liber” să facem!) „Marea sinteză” a secolului XX adunînd experiențele bogate ale ultimilor decenii, topindu-le și turnîndu-le apoi în noi forme sintetizatoare. S-a născut oare Bach-ul secolului nostru, este printre noi? Sigur ar fi prematur (și hazardat) să